

"MURHARYHMÄN MIES" - RIKOSYLIKOMISARIO JUHA RAUTAHEIMO KANTAPÖYDÄSSÄ 10.10.2019

"Minusta tuli poliisi vähän niin kuin vahingossa", totesi legendaarinen Helsingin poliisin murharyhmän entinen päällikkö, rikosylikomisario Juha Rautaheimo Vanhojen Kettujen Kantapöytä -tilaisuudessa. Pyrkiminen poliisikouluun yhdessä hyvän kaverinsa kanssa oli ollut vain yksi vaihtoehto tulevaa ammattia valitessa.

Valmistuttuaan Rautaheimo työskenteli ensin palonsyyn tutkijana, "kekäleenpotkijana", kuten palonsyyn tutkijat itseään kutsuivat. Saatuaan siirron murharyhmään Rautaheimosta tuntui, että hän ei halua muuta tehdäkään. Sen jälkeen hänen työuraansa on mahtunut monen Suomen rikoshistorian tunnetuimman tapauksen selvittäminen tutkinnanjohtajana.

Elämästään ja pitkästä työurastaan Juha Rautaheimo kertoo vastikään ilmestyneessä kirjassaan *"Herma - murharyhmän mies"*. Lempinimeä "Herma" hän ei ole saanut turhaan, sillä henkirikosten selvittäminen kuormittaa psyykeä. Murhatutkijan pitää kuitenkin hallita tunteensa pystyäkseen hoitamaan työnsä. Rautaheimo kertoi, että työn vastapainona murhatutkijat pyrkivät olemaan sosiaalisesti aktiivisia ja ylläpitämään monia harrastuksia. Rautaheimo itse purjehtii ja harrastaa kuorolaulua.

Kysyttäessä henkisesti raskaimmasta työtehtävästä Rautaheimo mainitsi 8-vuotiaan Vilja Eerikan surman. Tutkinnallisesti ehkä vaikeimpana tapauksena Rautaheimo on kokenut Lahden taksiturman, joka alkoi yllättäen aueta murha-aseena käytetyn pistoolityypin jäljityksen kautta.

Rautaheimo on toiminut myös opettajana poliisikoulussa, missä alkuaikoina oli hyvin vähän naispuolisia poliisikokelaita. Nyt tilanne on Rautaheimon mukaan huomattavasti parantunut ja naispuolisten poliisien määrä lisääntynyt. Rautaheimon pitää tätä myönteisenä, koska naispuoliset virkatoverit ovat hänen kokemuksensa mukaan pitkäjänteisiä ja innovatiivisia.

Kysymykseen katsooko Rautaheimo television poliisisarjoja, hän totesi, ettei juurikaan katso, mutta kommentoi niitä sen verran, että usein televisiosarjoissa rikospaikka kontaminoidaan eli saastutetaan, kun rikostutkija saapastelee keskelle nauhoilla eristettyä rikospaikkaa. Pitkän uransa aikana Rautaheimo on ollut todistamassa valtavia harppauksia poliisin keinovalikoimassa ja oikeuslääketieteessä rikostutkinnan apuna.

Rautaheimo pitää väkivaltarikoksista Suomessa annettuja tuomioita liian lievinä, koska niiden kestot ovat usein vain viidennes maksimirangaistuksista. Kuitenkin kovia huumeita koskevat tuomiot ovat sentään asteikon yläpäästä.

Vaikka mediasta voi saada käsityksen, että väkivaltarikosten määrä Suomessa on kasvanut, niin ei kuitenkaan ole. Rautaheimo kertoi, että henkirikosten määrä on vähentynyt siitä, mitä ne olivat sotavuosien jälkeen, jolloin niitä tehtiin noin 20-30 vuodessa. Nyt henkirikosten määrä on alle 10. Usein toimintamalli on vieläkin alkoholin ja puukon yhdistelmä.

Helena Laatio, teksti

Antero Takala, kuvat